
Kyrkomötet
Kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk

Kyrkostyrelsen överlämnar denna skrivelse till kyrkomötet.

Uppsala den 30 juli 2019

Antje Jackelén

Helén Ottosson Lovén

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I enlighet med regleringen i kyrkoordningen beslutar kyrkomötet vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan. Fem översättningar av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan föreligger och läggs här fram för kyrkomötet för beslut. Skrivelsen beskriver innehållet i översättningarna och hur översättningsarbetet gått till. De fem översättningarna är följande:

- ◆ Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, del I, på finska,
 - ◆ Musikvolym,
- ◆ Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, del I, på nord-, lule- och sydsamiska i urval,
 - ◆ Musikvolym i urval,
- ◆ Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, del I, på meänkieli i urval (inklusive musik i urval).

Innehåll

1 Förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
2 Bakgrund	3
2.1 Sammanfattning	3
2.2 Reglering och policy	4
2.3 Teologisk granskning.....	4
2.4 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på finska	5
2.5 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på samiska (nord-, lule- och sydsamiska).....	6
2.6 Kyrkohandboken i urval på meänkieli	7
3 Konsekvenser för barn	8
3.1 Barnkonventionen	8
3.2 Svenska kyrkan och barnets rättighet till kultur och andlighet	8
Bilaga 1: Tidplan för översättningar	10
Bilaga 2: Uppgifter om översättare av kyrkohandboken på minoritetsspråk	11
Bilaga 3: Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på finska	12
Bilaga 4: Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på samiska.....	13
Bilaga 5: Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på meänkieli.....	14
Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll.....	15

1 Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på finska användas i Svenska kyrkan,
2. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av musikvolymen på finska användas i Svenska kyrkan,
3. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nord-, lule- och sydsamiska i urval användas i Svenska kyrkan,
4. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av musikvolymen på nord-, lule- och sydsamiska i urval användas i Svenska kyrkan,
5. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på meänkieli i urval användas i Svenska kyrkan.

2 Bakgrund

2.1 Sammanfattning

De översättningar av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (kyrkohandboken), del I, till finska, samiska (nord-, lule- och sydsamiska) och meänkieli som nu läggs fram är översättningar som ska fungera väl i Svenska kyrkans kyrkoliv. Översättningar till minoritetsspråken bidrar till revitalisering och gör dem till levande språk i Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen fastställde redan den 14 juni 2012 att den nationella nivån ”svarar för att Svenska kyrkans böcker finns tillgängliga på de språk som används i gudstjänster och kyrkliga handlingar samt att influenser från olika språk och traditioner tas tillvara i arbetet med att utveckla Svenska kyrkans gudstjänstliv och böcker”. Även ett äldre beslut, från Ombudsmötet 1992 ligger till grund för översättningarna till samiska (dnr OG 1992:501).

Kyrkohandboken består, förutom av de liturgiska texterna, av en inledning, övergripande anvisningar, löpande anvisningar i den liturgiska texten samt anvisningar inför varje kyrklig handling: Dop, Bikt, Konfirmation, Vigsel och begravning. Till vissa av de kyrkliga handlingarna finns det ytterligare ordningar till exempel Dop i krissituation eller begravningsgudstjänst för dödfött barn.

Översättningen till finska är komplett medan de andra språken är översatta i urval. Urvalet syftar till att en fullständig högmässa ska kunna firas. Respektive språkgrupp har översatt olika kyrkliga handlingar. Förutom dop, konfirmation, vigsel och begravning har även andra kyrkliga handlingar eller gudstjänster översatts inom respektive språkgrupp. Exempelvis innehåller den samiska översättningen Sjuk-kommunion, medan meänkieliöversättningen innehåller Bikt. Teologiska överväganden har varit en integrerad del av arbetet. Detta innebär att översättningsgrupperna har fått inledande teologiska direktiv men även att efterarbetet har inneburit en teologisk granskning.

I enlighet med gällande lagstiftning på upphovsrättens område krävs tillåtelse av den ursprungliga upphovsmannen för att översätta ett upphovsrättsligt skyddat verk och mångfaldiga och tillgängliggöra översättningen. En sådan tillåtelse har ännu inte kunnat inhämtas avseende en upphovsmans verk och vissa verk, som finns med i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, del I, har därför utelämnats ur översättningarna samt musikvolymen på nord-, lule- och sydsamiska har utelämnats helt. Samtal med upphovsrättsinnehavarna pågår dock och målet är att även återstående samtycke

kommer att kunna hämtas in före kyrkomötets behandling, så att kyrkomötets beslut kan avse de fem översättningarna i dess helhet.

I bilaga 1 finns en samlad tidplan för alla gjorda och pågående översättningar av Svenska kyrkans gudstjänstböcker, inklusive de som nu är aktuella för beslut.

I bilaga 2 framgår det vilka som deltagit i översättningsarbetet på respektive språk.

I bilaga 3 finns kyrkohandboken på finska.

I bilaga 4 finns kyrkohandboken på nord-, lule- och sydsamiska.

I bilaga 5 finns kyrkohandboken på meänkieli.

2.2 Reglering och policy

Enligt kyrkoordningen är Svenska kyrkans gudstjänstböcker *Bibeln*, *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan*, *Den svenska psalmboken*, *Den svenska evangelieboken* och *En liten bönbok* (18 kap. 1 §).

I enlighet med regleringen i 18 kap. 8 § kyrkoordningen beslutar kyrkomötet vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan. I 57 kap. 5 § kyrkoordningen kan utläsas att församlingar behöver beakta de språk som talas i församlingen för att fullgöra sin grundläggande uppgift.

Efter reformationen har Svenska kyrkans kyrkohandbok och psalmbok helt eller delvis funnits i översättningar till andra språk än svenska. Syftet har varit att språkliga minoriteter inom Svenska kyrkan ska få möjlighet att använda sitt eget språk. Sedan år 2000 har Sverige fem nationella minoritetsspråk, finska, jiddisch, meänkieli, samiska och romani chib.

I policydokumentet *En flerspråkig kyrka – policy och mål för Svenska kyrkans arbete på andra språk än svenska* (Svenska kyrkan 2010) står följande under ”Utgångspunkter” på s. 7:

Svenska kyrkan har, i kraft av den evangelisk-lutherska traditionen, under flera hundra år firat gudstjänst och utövat själavård på flera språk. I denna tradition spelar folkspråket/modersmålet en central roll som bärare och förmedlare av kyrkans liv och tro.

En öppen folkkyrka med demokratisk organisation måste garantera människor med olika språklig, kulturell eller nationell bakgrund möjlighet till delaktighet och inflytande i kyrkans liv.

Då verksamheten i Svenska kyrkan är rikstäckande, är det en utmaning att fullgöra den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission på olika språk, även i församlingar där representanterna för de olika språkliga grupperna inte är så många.

I ett av målen i samma dokument (s. 18) tydliggörs att det är den nationella nivån som har ansvar för att översätta Svenska kyrkans gudstjänstböcker: ”Den nationella nivån svarar för att Svenska kyrkans böcker finns tillgängliga på de språk som används i gudstjänster och kyrkliga handlingar samt att influenser från olika språk och traditioner tas tillvara i arbetet med att utveckla Svenska kyrkans gudstjänstliv och böcker.” Målen i policydokumentet beslutades av kyrkostyrelsen den 14 juni 2012.

2.3 Teologisk granskning

Urvalet har styrts av de grundläggande perspektiv som präglar kyrkohandboken:

- ◆ **Inklusivitet** – Detta handlar om respektive språks användning av grammatiskt genus och könsneutrala pronomen, om delaktighet och om relationen mellan vardaglighet och högtidsspråk.
- ◆ **Bibelanvändning** – I de fall det finns en etablerad bibelöversättning på språket har den använts i de stycken som är hämtade från bibeltexten. En viktig fråga har gällt hur detta perspektiv genomarbetas när det inte finns etablerade bibelöversättningar.
- ◆ **Barnperspektiv** – Barnperspektivet har i första hand granskats på språknivå. Ord är valda så att barn kan förstå och känna igen sig. Urval har gjorts med alternativ för barn i alla gudstjänster så att dessa går att fira med barn närvarande och aktivt deltagande.
- ◆ **Delaktighet** – Denna fråga handlar om huruvida alternativ som uttrycker delaktighet tagits med i de kyrkohandböcker som översätts i urval.

Utifrån de givna grundförutsättningarna följer de översatta texterna de grundläggande principerna för kyrkohandboken. För att möjliggöra detta har teologiska och språkliga aspekter diskuterats i varje översättningsgrupp. De frågor som aktualiserats rör till exempel genus för Gud, välsignelsen i konjunktiv, ”åminnelse” eller ”till minne” av i nattvardsbönen, begreppet Doppåminnelse i stället för doperinran eller dopförnyelse och hur begreppet Kristusrop bäst översätts.

Vidare har den teologiska granskningen skett genom att översättningarna har en förankring i gudstjänstlivet och har prövats där. Översättarna till samtliga språk representerar både präster, musiker, diakoner, lekmän och gudstjänstdeltagare. För respektive språk har processen sett ut som beskrivs nedan.

2.4 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på finska

Arbetsätt

Översättningen har skett genom en översättningsgrupp om fem personer. Förutom denna grupp har flera resurser knutits till uppdraget under arbetets gång. Sådana resurser har framför allt bestått av musikalisk och språklig kompetens. Den musikaliska kompetensen har inneburit att både verksamma musiker i olika församlingar i Svenska kyrkan och Sibelius-Akademien i Finland varit involverade.

Utöver den musikaliska kompetensen har referenspersoner läst och sjungit igenom samt kommenterat översättningarna under arbetets gång. Referenspersonerna har utgjorts av präster, musiker, diakoner och den som ansvarade för 2012 års översättning. Det finska språkrådet har därefter gett sina synpunkter på översättningen i sin helhet.

Språkliga överväganden

Den finska översättningen av gudstjänstens inledande ord ”I Guds: Faderns och Sonens och den heliga Andens namn” är översatt: *Kolmiyhteisen Jumalan: Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen*. (I den treeniga Gudens: Faderns och Sonens och den heliga Andens namn). Detta är ett måste för att finska språket saknar prepositioner och således skulle ”I Guds” bli en genitiv som inte går att skilja från de följande genitiven (Faderns, Sonens och Andens). Detta skulle leda till en formulering som gör att Gud skulle kunna uppfattas fyrfaldig. Gud, Fader, Son och Ande. Just avsaknaden av prepositionen ”i” gör att läst eller hörd text kan missuppfattas. I finsk liturgi används alltid följande form i direkt översättning: ”Den treeniga Gudens: Faderns och Sonens och den Heliga Andens namn”.

Finskan är könsneutral, vilket exempelvis märks i översättningen av Gloria-satsen: ”Ära åt Gud i höjden och frid på jorden bland människor som Gud älskar”. I kyrkohandboken på svenska är det tidigare använda ”han” ändrat till ”Gud” i Gloria. På finska har man kvar de tidigare använda könsneutrala ”hän”. I några av bönerna har översättarna valt att avsluta bönerna med: (*Kuule meitä*) *Jeesuksen nimessä. Aamen.* (Hör oss) i Jesu namn. Amen. ”Hör oss i Jesu namn” är en traditionell finsk avslutning av bön.

I översättningen av den liturgiska musiken till finska har man utgått från kyrkohandboken i alla musikserier. A-seriens gamla översättning till finska från 1993 har under arbetets gång visat sig vara så pass avvikande vad gäller översättningsambitioner och bevarandet av originalmelodier att man därför varit tvungen att revidera musiken i A på många fler ställen än vad som gjorts i den svenska versionen av kyrkohandboken. Detta för att skapa en enhetlig översättning och återgå till en större närhet av originalmelodierna i Gudstjänstmusik A.

I den finskspråkiga handboken används den finska översättningen av Herrens bön, som är antagen av Finlands evangelisk-lutherska kyrkas kyrkomöte. Som alternativ kan den finskspråkiga ekumeniska versionen av Herrens bön användas, som Finlands Ekumeniska Råd godkände 1973 och som Finlands evangelisk-lutherska kyrkas kyrkomöte antog år 2000. Denna står på samma plats som ”Fader vår”, i inledningen i den svenska versionen.

Redigeringsprinciper

I den finska översättningen är all text översatt och den kan då användas i stället för den svenska kyrkohandboken, vilket underlättar för gudstjänstplanering med till exempel lekmän som talar finska. Här har därför alla anvisningar tagits med.

2.5 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nord-, lule- och sydsamiska i urval

Arbetsätt

Även de samiska översättningarna har gjorts av flera översättare i grupp. Dessa tre personer har mångårig erfarenhet av att arbeta med både ord och musik i samiska kontexter. De har varit delaktiga i arbetet med samisk psalmbok och bibelöversättningar till de samiska språken. Gruppen har således god akademisk, musikalisk, språklig och teologisk kompetens för översättningsarbetet.

Språkliga överväganden

En speciell svårighet har varit att till samiska översätta abstrakta svenska formuleringar som till exempel ”Jag har brustit i kärlek till dig...”, ”Låt våra sammanhang få präglas av öppenhet...”. Ett för samiskan naturligt språk har eftersträvat och med den målsättningen har de abstrakta formuleringarna översatts. Ett annat för samiskan speciellt förhållande är förekomsten av dualis (grammatisk form för två personer), vilket gör att det till exempel i samband med dop, där det kan röra sig om ett, två eller flera barn, kan resultera i en komplicerad rad av alternativa pronomen med tillhörande verbböjningar.

Samiskan är liksom finskan könsneutral; Gud är alltså varken femininum eller maskulinum utan omtalas med *son* ”han/hon”. Dessutom behöver inte pronomina alltid skrivas ut, eftersom verbformen anger tredje person. På grund av detta har valet

Redigeringsprinciper

De tre samiska språken är samlade i en volym och då det är fråga om ett urval av de liturgiska texterna ska den ses som ett komplement till kyrkohandboken på svenska.

För att inte ha tre inledningar, tre övergripande anvisningar etc. är de inledande och anvisande texterna på svenska. I den samiska volymen saknas de inledande anvisningarna för Dop, Konfirmation, Vigsel och Begravning. Detta för att de i så fall skulle upprepas tre gånger i en redan tjock volym och för att det är gudstjänster som inte i samma utsträckning planeras med till exempel lekmän. De inledande texterna har redigerats så att de är relevanta för respektive volym. Exempelvis är hela stycket om den alternativa formuleringen av Herrens bön borttaget, då det endast finns en variant på samiska.

Med undantag för ovanstående är de övergripande anvisningarna oförändrade. Anvisningarna i den löpande texten är korrigerade efter samma princip, det vill säga, de hänvisningar som inte hänvisar till översatta texter är borttagna. Exempelvis är hänvisningarna till doppåminnelsen i Påsknattsmässan borttagna då Påsknattsmässan inte översatts till samiska.

2.6 Kyrkohandboken på meänkieli i urval

Arbetsätt

Översättargruppen som har arbetat med översättningen av handboken till meänkieli har bestått av tre personer.

Liksom med de samiska översättarna, har översättarna till meänkieli erfarenhet av arbetet med översättningar av både bibeltexter och psalmbok. De använder meänkieli i sin vardag och har akademisk kompetens i språket. Inom gruppen finns pedagogisk och teologisk kompetens. Musikalisk kompetens har införlivats när så behövts. Översättningarna är liksom för de andra språken förankrade i gudstjänstlivet.

Språkliga överväganden

I meänkieli är tredje person i singularis, liksom i finska och de samiska varieteterna könsneutralt ”*hään*” (”han/hon”), detta underlättar i vissa fall ett inkluderande tal om Gud. Det underlättar också benämningen till exempel på dopbarnet så att där det står på svenska henne/honom blir det bara ett ord på meänkieli ”*hään*” (”han/hon”) ”*häntä*” (”henne/honom”).

Nattvardsbön nr 6 innehåller uttrycket den ”himmelska föräldern” på meänkieli *Taihvaalinen Vanhiin* som ett tillägg till frasen ”du som är som en fader och en moder för oss/ *du som är vår ”himmelska förälder*”. Detta känns igen i den meänkieli-språkliga kontexten. Lars Levi Laestadius använde termen den ”himmelska föräldern” i sin förkunnelse för att beskriva Gud. Den är inkluderande och könsneutral.

Redigeringsprinciper

Kyrkohandboken på meänkieli är ett urval av de liturgiska texterna och ska ses som ett komplement till kyrkohandboken på svenska. De inledande och övergripande anvisningarna, liksom de löpande anvisningarna är översatta till meänkieli, vilket underlättar i gudstjänstplaneringen med lekmän som talar språket. Detta gäller dock inte musikedelen, där de löpande anvisningstexterna kvarstår på svenska för att en icke-

meänkielitalande musiker ska kunna tjänstgöra. I översättningen till meänkieli har alla anvisningar tagits med.

Inledning och anvisningar är redigerade utifrån språk och urval, exempelvis är hela stycket om den alternativa formuleringen av Herrens bön borttaget, då det endast finns en variant på meänkieli.

Med undantag för ovanstående är de övergripande anvisningarna i princip oförändrade. Anvisningarna i den löpande texten är korrigerade efter samma princip, det vill säga, de anvisningar som hänvisar till icke översatta texter är borttagna.

3 Konsekvenser för barn

Svenska kyrkan har 2012 fattat beslut om att det från årsskiftet 2013 i beredningar inför beslut ska genomföras en barnkonsekvensanalys.

3.1 Barnkonventionen

Barnkonventionen, FN:s konvention om barnets rättigheter, antogs av FN:s general-församling den 20 november 1989. Den syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Bland annat ska barnets bästa komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn. Konventionen definierar barn som varje människa under 18 år och innehåller fyra grundläggande principer som ska vara styrande för tolkningen av konventionens övriga artiklar:

- ◆ **Artikel 2** handlar om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.
- ◆ **Artikel 3** anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet ”barnets bästa” är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.
- ◆ **Artikel 6** understryker varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Artikeln handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.
- ◆ **Artikel 12** lyfter fram barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör barnet. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Även **artikel 30** är viktig i detta sammanhang då den lyfter fram att barn som tillhör minoriteter eller urfolk har rätt till sitt språk och en kulturell identitet. Och till slut lyfter **artikel 31** fram barns rättighet att delta i kulturella och konstnärliga livet och det uppmanas att tillhandahålla lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet.

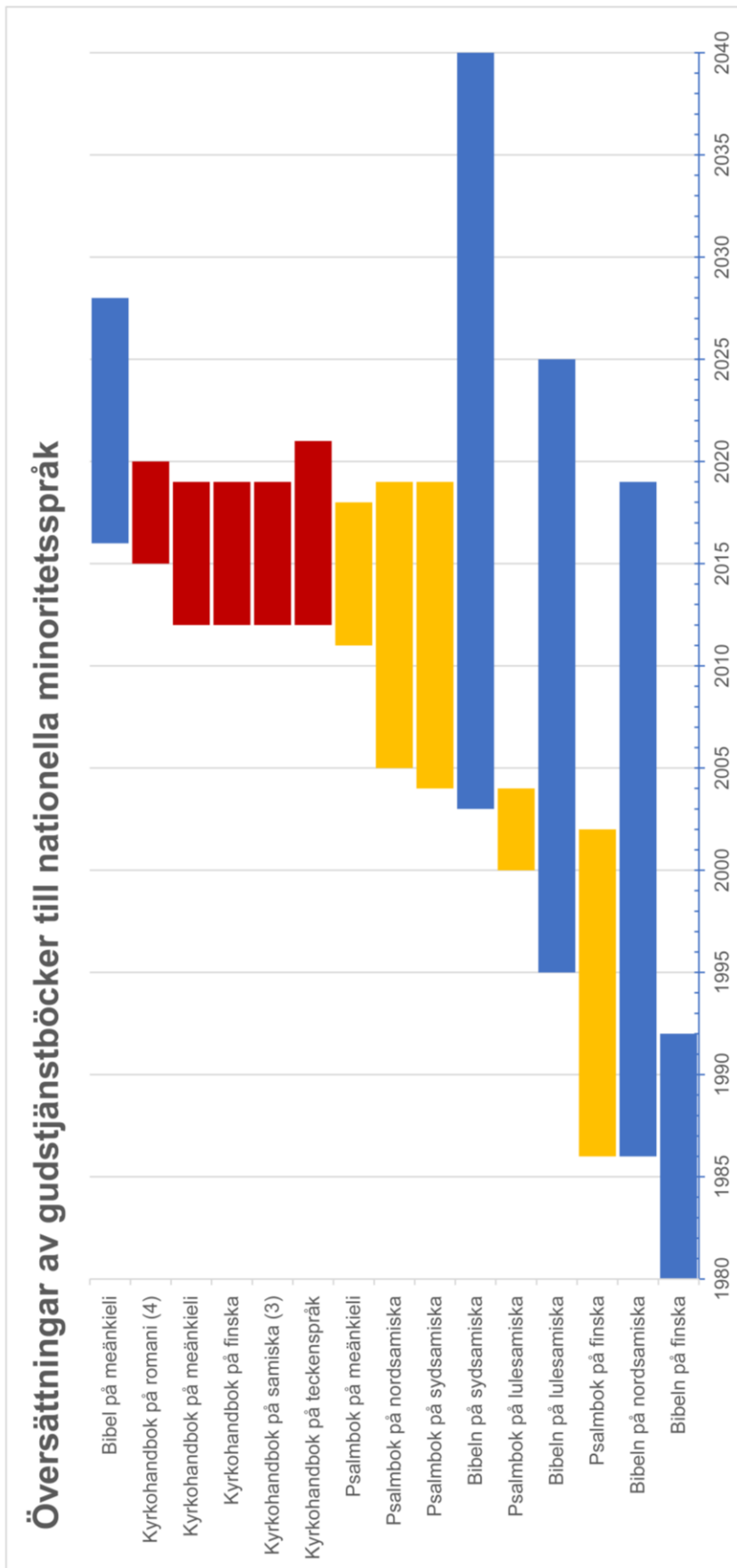
3.2 Svenska kyrkan och barnets rättighet till kultur och andlighet

Svenska kyrkan har en viktig roll som bärare, vårdare och förmedlare av både det materiella och det immateriella kyrkliga kulturarvet som Bibeln och psalmboken är en del av. Att ha möjlighet att delta i gudstjänst på det egna språket, till exempel

genom att höra evangeliet på det egna språket, bör befrämjas över hela landet, inte minst för barn och unga som är i stort behov av fler arenor för sitt minoritetsspråk. Svenska kyrkan har en närmast unik position i det att finnas som en samlingsplats även på platser där annan verksamhet på minoritetsspråk centraliserats.

Kyrkohandboken på minoritetsspråk främjar gudstjänstliv för minoriteten. Kyrkohandboken i översättning på nationella minoritetsspråk spelar en viktig roll för att främja minoritetens intressen i kyrka och gudstjänstliv och för att främja och synliggöra minoritetens identitet. Det har en stor betydelse för barns- och ungas identitetsutveckling och livsmod.

Bilaga 1: Tidplan för översättningar

Bilaga 2: Uppgifter om översättare av kyrkohandboken på minoritetsspråk

Följande personer har deltagit i översättningsarbetet av Kyrkohandbok för svenska kyrkan på finska, samiska (nord- lule- och sydsamiska) samt meänkieli.

Finska

- Eeva-Liisa Kettunen, stiftsadjunkt för sverigefinskt arbete i Strängnäs stift,
- Mikko Peltola, stiftsadjunkt för sverigefinskt arbete i Uppsala stift,
- Anne Simonsson, präst/handläggare, Kyrkokansliet (översättning samt projektledning/samordning),
- Pekka Turunen, prost i Stockholm,
- Linda Wallgren, komminister i Axbergs församling.

Samiska (nord- lule- och sydsamiska)

- Olavi Korhonen, professor emeritus i samiska språk och samisk kultur,
- Valborg Mangs Märak, tidigare organist i Jokkmokks församling,
- Johannes Marainen, lärare och samisk kulturforskare,
- Britt-Inger Sikku, grundskollärare och tolkutbildare,
- Sig-Britt Persson, rådgivare på Center för upplärning i läsning och skrivning på samiska, Samisk högskola Kautokeino,
- Karin Renberg Ripa, sydsamisk språkkonsulent i Sametinget,
- Lajla Mattsson Magga, lärare, utgivare av samiska ordböcker,
- Bierna Biente, präst i norska kyrkan.

Meänkieli

- Ritvaelsa Seppälä, stiftsadjunkt i Luleå stift,
- Bengt Pohjanen, trespråkig författare/översättare,
- Linnéa Nylund, språklärare i engelska, franska, finska och meänkieli.

Bilaga 3: Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på finska

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på finska enligt särskilt tryck.

Bilaga 4: Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nord-, lule- och sydsamiska i urval

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nord-, lule- och sydsamiska i urval enligt särskilt tryck.

Bilaga 5: Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på meänkieli i urval

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på meänkieli i urval enligt särskilt tryck.

Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll

Utdrag ur protokoll fört vid kyrkostyrelsens sammanträde den 10 juni 2019.

Närvarande: Antje Jackelén, ordförande, ledamöterna Wanja Lundby-Wedin, Daniel Tisell, Nils Gårder, Mats Hagelin, Agneta Hyllstam, Lars Johnsson, Berth Löndahl, Marie Rydén Davoust, Britt Sandström, Erik Sjöstrand samt tjänstgörande ersättarna Lars-Ivar Ericson, Anna Karin Hammar och Marie Johansson.

Föredragande: Avdelningschef Gunilla Hallonsten och enhetschef Fredrik Nilsson.

Kyrkostyrelsen beslöt i enlighet med arbetsutskottets förslag

att uppdra till arbetsutskottet att, när beredningen av skrivelsen Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk avslutats, lämna skrivelsen till kyrkomötet.

Utdrag ur protokoll fört vid kyrkostyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 30 juli 2019.

Närvarande: Antje Jackelén, ordförande, ledamöterna Wanja Lundby-Wedin, Daniel Tisell, Mats Hagelin, Lars Johnsson och Erik Sjöstrand.

Föredragande: Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén och expeditionschef Patrik Lidin.

Arbetsutskottet beslöt

att till kyrkomötet lämna skrivelsen 2019:8 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk.